

Quicksan Wet natuurbescherming

Realisatie woning Roolvinkweg 30, Enschede

Projectnummer: 201337
Datum: 30-11-2020
Projectleider: [REDACTED]
Opgesteld: [REDACTED]

De opdrachtgever is voornemens een paardenstal om te vormen tot een woning welke voldoet aan de 21-eeuwse standaard. Voor deze ontwikkeling wordt een architect ingeschakeld waarmee in samenspraak wordt besloten welk gedeelte van de stal behouden blijft of welk gedeelte aan vervanging toe is. Hierbij is het de bedoeling om zoveel mogelijk authentieke eigenschappen van de stal te behouden. Daarnaast zullen twee oude eiken worden gekapt met een stamdiameter op borsthoogte van circa 70-90cm.

Voor de realisatie van deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de Quicksan Wet natuurbescherming. De Quicksan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Afbeelding 1: Ligging plangebied (ESRI, 2020).

Afbeelding 2a: Impressie plangebied, situatie op 16-11-2020 (op de foto linksboven zijn de 2 bomen net naast de paardenstal zichtbaar die gekapt moeten worden).

Afbeelding 2b: Impressie plangebied, situatie op 16-11-2020.

Methode

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de situatie beoordeeld op de geschiktheid van de schuur voor beschermde soorten of soortgroepen. Het veldbezoek is op 16-11-2020 door [REDACTED], ecologisch adviseur van Eelerwoude uitgevoerd. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek).

Bescherming van gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

Op circa 3 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Lonnekermeer (AERIUS, 2020). De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een AERIUS-berekening wordt niet noodzakelijk geacht omdat de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied dusdanig groot is en de geplande ontwikkeling dusdanig klein dat een significante stikstofdepositie vrijwel zeker kan worden uitgesloten. Dit kan worden onderbouwd door de handreiking woningbouw welke door de overheid is opgesteld (afbeelding 3).

Indicatieve depositie (mol/ha/jaar) als functie van de afstand tussen de woningen en het natuurgebied								
Aantal woningen	50		100		250		500	
Afstand (km)	Gebruik	Aanleg	Gebruik	Aanleg	Gebruik	Aanleg	Gebruik	Aanleg
1	0,01	0,09	0,02	0,18	0,04	0,44	0,08	0,89
2	0,00	0,03	0,00	0,06	0,01	0,14	0,02	0,28
3	0,00	0,02	0,00	0,03	0,01	0,08	0,01	0,15
4	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,05	0,01	0,10
5	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,04	0,01	0,08
6	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03	0,00	0,05
7	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,04
8	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,04
9	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03
10	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03

Afbeelding 3: Handreiking woningbouw (Rijksoverheid, 2020).

Bescherming van houtopstanden

Voor de twee te kappen eiken dient een kapmelding te worden gedaan bij de provincie Overijssel, de te kappen bomen maken namelijk onderdeel uit van een houtopstand van meer dan 10 are.

Nederlands Natuurnetwerk (NNN)

Het plangebied en het omliggende gebied maken geen deel uit van het Nederlands Natuurnetwerk van de provincie Overijssel (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). Daarnaast kent de provincie Overijssel geen externe werking wat betreft de NNN. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming onderdeel soorten gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet verbiedt onder meer om beschermde soorten (opzettelijk) te verstoren, doden, vervoeren, bezit en handel. Onder

bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Planten

Gelet op de aanwezige terreintypen en de functie van het plangebied (vrijwel uitsluitend bebouwing) wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten niet verwacht. Daarnaast zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten rondom het plangebied (NDFP, 2020).

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor beschermde flora is niet aan de orde.

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Verblijfplaatsen

Gebouwen

Omdat het pand niet beschikt over een spouwmuur en een traditioneel pannendak heeft, is de paardenstal in beginsel niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De muren zijn enkelsteens en de dakpannen liggen direct op het onderliggende geraamte van het dakbeschoot, waardoor de dakpannen van de binnenkant zichtbaar zijn (afbeelding 4). Daarnaast heeft de stal geen isolerende werking waardoor binnen een ongunstig microklimaat heerst voor vleermuizen. Geschikte verblijfplaatsen zijn echter wel aanwezig onder het houtbeschoot welke aan weerszijden van de stal aanwezig zijn. Dit houtbeschoot heeft eveneens weinig isolerende waarde waardoor deze potentiële verblijfplaats alleen gedurende warme periodes in gebruik kunnen zijn (1 april – 1 december). Het is nog onduidelijk wat er gaat gebeuren met het houtbeschoot aan de stal. Indien het houtbeschoot binnen de kwetsbare periode van vleermuizen wordt verwijderd, dan is nader onderzoek noodzakelijk. Indien het houtbeschoot tijdelijk zal worden verwijderd dient dit te gebeuren buiten de kwetsbare periode van vleermuizen. Deze periode loopt globaal van 1 april tot 1 december. Indien men het houtbeschoot definitief verwijderd, is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk om uit te sluiten, dan wel aan te tonen dat het houtbeschoot een functie heeft als verblijfplaats voor vleermuizen. Belangrijk is ook dat bij het opnieuw aanbrengen van houtbeschoot dit op een dusdanige wijze gebeurt dat vleermuizen hier weer achter kunnen kruipen. De eventuele functie van (zomer)verblijfplaats wordt in die situatie niet aangetast. Een essentiële voorwaarde om binnen de kaders van de Wet natuurbescherming te werken, ongeacht of nu wel of geen ontheffing wordt aangevraagd. Een ontheffing zal redelijkerwijs verleend kunnen worden waarbij voldaan moet worden aan de drie cumulatieve voorwaarden: geen andere bevredigende oplossing (1), een in de wet genoemd belang (2) en geen verslechtering van de staat van instandhouding van de soort (3). Vooralnog lijkt aan deze voorwaarden te kunnen worden voldaan.

Afbeelding 4: Binnenzijde van de hooizolder in de paardenstal.

Bomen

De twee te kappen eiken zijn vanaf de grond visueel beoordeeld op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen potentieel geschikte holtes, spleten of loshangende schors aangetroffen die door boombewonende vleermuizen kunnen worden gebruikt. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn naar verwachting dan ook niet aanwezig.

Voerageergebied en vliegroute

Door de aanwezigheid van veel oude eiken, landschapselementen en bosschages is de omgeving van het plangebied zeer geschikt als voerageergebied voor vleermuizen. De twee te kappen bomen welke grotendeels liggen langs de Roolvinkweg maken mogelijk ook onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. Zowel het voerageergebied als de vliegroute worden niet aangetast bij het renoveren van de stal. Het kappen van slechts twee bomen in een bosrijke omgeving heeft geen invloed op de potentiële geschiktheid van vliegroutes. Ook na de ontwikkeling blijft het plangebied beschikbaar voor vleermuizen.

Conclusie: nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk indien het houtbeschet tijdelijk verwijderd wordt binnen de periode 1 april – 1 december. Nader onderzoek naar vleermuizen is ook noodzakelijk als men besluit het houtbeschet definitief te verwijderen. Belangrijk is ook dat bij het opnieuw aanbrengen van houtbeschet dit op een dusdanige wijze gebeurt dat vleermuizen hier weer achter kunnen kruipen. De eventuele functie van (zomer)verblijfplaats wordt in die situatie niet aangetast. Een essentiële voorwaarde om binnen de kaders van de Wet natuurbescherming te werken, ongeacht of nu wel of geen ontheffing wordt aangevraagd.

Grondgebonden zoogdieren

Op basis van het aanwezige biotoop worden enkel een aantal algemene muizen en spitsmuizen binnen het plangebied verwacht. Dergelijke soorten beschikken over een provinciale vrijstelling van de provincie Overijssel. Beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling als eekhoorn, egel en steenmarter komen mogelijk voor in de omgeving van het plangebied. Binnen de stal of in de bomen zijn geen verblijfplaatsen (eekhoornnesten), prenten, prooiresten of uitwerpselen van genoemde soorten vastgesteld. Vanwege de kleine schaal van de geplande ontwikkeling in een zeer groene omgeving is er ook geen sprake van aantasting van het essentieel leefgebied van bovenstaande soorten. Ook na de ontwikkeling blijft het plangebied voor grondgebonden zoogdieren beschikbaar.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor zoogdieren is niet aan de orde.

Broedvogels

Broedvogels (overig)

Er zijn mogelijk broedvogels aanwezig binnen het plangebied, dit betreft soorten als houtduif, Turkse tortel, roodborst, merel, zanglijster en winterkoning. De genoemde vogelsoorten kunnen de stal of de zomereiken gebruiken om te broeden. Daarom dienen de bomen buiten de broedperiode van 1 maart tot en met 15 juli gekapt te worden, waarbij men alert blijft op eventuele aanwezigheid van laat broedende soorten als houtduif en Turkse tortel.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In de paardenstal en in de eiken zijn geen horsten, braakballen of uitwerpselen waargenomen van roofvogels met een jaarrond beschermd nest als buizerd, steenuil, kerkuil en ransuil. Wel zijn binnen de paardenstal circa 5 oude nesten waargenomen van boerenzwaluw. Boerenzwaluw is grotendeels afhankelijk van toegankelijke schuren/stallen in de directe omgeving van vee (voedsel in vorm van insecten). Het vee betreft in deze situatie paarden en deze paarden blijven ook in de toekomst rondom het plangebied aanwezig (manege). Daarnaast zijn de twee schuren direct ten westen van de te renoveren stal ook bezet met in totaal circa 25 broedparen van boerenzwaluw. Bij het renoveren wordt de stal omgevormd naar een dichte woning waar geen nesten van broedvogels aanwezig zijn. Een negatief effect wordt echter niet verwacht omdat er voldoende voedsel en broedgelegenheid aanwezig blijft op het erf. Het ongeschikt maken van een broedlocatie van boerenzwaluw is echter wel ontheffingsplichtig.

Een ontheffing kan redelijkerwijs worden verleend omdat kan worden voldaan aan de drie cumulatieve voorwaarden. Een andere bevredigende oplossing is niet voorhanden. Het handhaven van de nestlocaties van boerenzwaluw in combinatie met een nieuwe woonfunctie is simpelweg niet mogelijk. In de stal is asbest aanwezig dat omwille van de volksgezondheid en openbare veiligheid verwijderd dient te worden, wat daarmee een wettelijk belang dient. De staat van instandhouding van de soort is niet in het geding. De soort laat sinds de eeuwwisseling weer een lichte toename zien na een sterke daling in de afgelopen eeuw. Deze toename wordt toegeschreven aan een hoger broedsucces en een toename van het aantal professionele en hobbymatige paardenstallen (SOVON, 2014). De staat van instandhouding is vanwege de bovenstaande toename gunstig (SOVON, 2020). Daarnaast blijkt uit onderzoek van SOVON dat paardenhouders (zoals initiatiefnemers) bijgedragen hebben aan de recente toename van het aantal broedparen boerenzwaluw in Nederland.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

In deze situatie zijn een groot aantal vogelsoorten te verwachten met een jaarrond beschermd functioneel leefgebied. Het gaat hierbij om soorten als bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, middelste bonte specht, ringmus, spreeuw en zwarte roodstaart. Gelet op het kleinschalige karakter van de omgeving en het behoud van de meeste groenelementen wordt een negatief effect op de populatie broedvogels met een jaarrond beschermd functionele leefomgeving niet verwacht. Daarnaast zijn genoemde soorten goed in staat alternatieve nestplaatsen te vinden, die op en rond het erf in voldoende mate aanwezig zijn. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is om deze redenen dan ook niet aan de orde.

Conclusie: het aanvragen van een ontheffing is noodzakelijk voor het ongeschikt maken verblijfplaatsen van circa 5 broedparen boerenzwaluw. Daarnaast dient het kappen van de eiken buiten de periode 1 maart – 15 juli uitgevoerd te worden, waarbij men alert moet zijn op eventueel aanwezige laat broedende soorten zoals houtduif.

Reptielen

In de directe omgeving van het plangebied komen geen reptielen voor met uitzondering van een populatie levendbarende hagedissen op vliegveld Twenthe. Waarnemingen van levendbarende hagedis zijn echter niet bekend aan de Roolvinkweg, daarnaast ontbreekt ook potentieel geschikt leefgebied in de vorm van heideterreinen. Beschermdereptielen zijn dan ook niet aanwezig.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen is niet aan de orde.

Amfibieën

Een aantal beschermde soorten als bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad, kamsalamander, poelkikker en kleine watersalamander komen voor in de omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig door het ontbreken van goed vergraafbare grond, stobben, stenenstapels of een goed ontwikkelde strooisel laag. Voortplantingsbiotoop in de vorm van waterelementen ontbreekt binnen het plangebied.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet aan de orde.

Ongewervelden

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) worden beschermde soorten als gevlekte witsnuitlibel en platte schijfhoorn niet verwacht. Dit door het ontbreken van geschikt biotoop dat onder andere bestaat uit heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied (NDFF, 2020).

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

Conclusie

Vleermuizen

Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk indien het houtbeschot verwijderd wordt in de kwetsbare periode voor zomerverblijfplaatsen van vleermuizen welke loopt van 1 april tot en met 1 december.

Indien het houtbeschot tijdelijk zal worden verwijderd is dit alleen mogelijk buiten de kwetsbare periode van vleermuizen.

Indien het houtbeschot definitief verwijderd wordt is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Het nader onderzoek zal moeten uitwijzen welke functie het houtbeschot heeft in relatie tot vleermuizen en/of een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk wordt geacht.

Belangrijk is ook dat bij het opnieuw aanbrengen van houtbeschot dit op een dusdanige wijze gebeurt dat vleermuizen hier weer achter kunnen kruipen. De functie van verblijfplaats wordt in die situatie niet aangetast. Een essentiële voorwaarde om binnen de kaders van de Wet natuurbescherming te werken, ongeacht of nu wel of geen ontheffing wordt aangevraagd.

Broedvogels (overige)

Broedvogels kunnen in de paardenstal of de te kappen eiken broeden. Omdat in de eiken ook laat broedende soorten als houtduif en Turkse tortel kunnen broeden, dienen deze gekapt te worden buiten de broedperiode van deze soorten. De broedperiode van houtduif en Turkse tortel loopt van 1 maart tot en met 1 oktober.

Broedvogels jaarrond

Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming bij de provincie Overijssel is noodzakelijk voor het ongeschikt maken van een broedlocatie van circa 5 broedpaar boerenzwaluw.

Uitvoerbaarheid

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat voor de boerenzwaluw een ontheffing moet worden aangevraagd die redelijkerwijs kan worden verleend. De Wet natuurbescherming staat daarmee de uitvoerbaarheid van de voorgenomen herontwikkeling en de beoogde bestemmingsplanherziening niet in de weg.

Literatuur

- AERIUS. (2020). *AERIUS calculator*. Opgehaald van calculator.aerius.nl: <https://calculator.aerius.nl/>
- ESRI. (2020). ArcMap. Nederland
- NDFF. (2020). *uitvoerportaal*. Opgehaald van ndff-ecogrid.nl: <https://ndff-ecogrid.nl/>
- Rijksoverheid. (2020, Januari). *Handreiking woningbouw en AERIUS*. Opgeroepen op 2020, van bij12.nl: <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2020/02/Handreiking-woningbouw-en-AERIUS.pdf>